

Kuntalaisaloite Lieksan esimerkillisen nuoren valintakriteereistä

Hyvinvointilautakunta 03.03.2026 § 37
781/00.02.00.04/2025

Valmistelija

Sivistysjohtaja

Kuntalaisaloite 8.12.2025:

"Lieksa on valinnut vuosikymmenten ajan esimerkillisen nuoren. Viimeisen 10 vuoden aikana valituksi on tullut yhdeksän tyttöä ja vain yksi poika. Mielestäni nykyinen valintasysteemi suosii tyttöjen valintaa ja jättää pojat täysin huomiotta. Tyttöjen valintojen taustalla on usein heidän opiskelupaikkansa tai seura tai yhdistys, jonka toiminnassa he ovat mukana. Poikia harvemmin ehdotetaan tunnustuksen saajaksi. Esimerkillisen tytöt ovat esikuvia nuoremmille tytöille, mutta myös pojat tarvitsevat esikuvia toisista pojista. Uskon, että nuorien joukossa on myös monia tunnustuksen ansaitsevia poikia.

Ehdotan, että jatkossa kaupungin hyvinvointilautakunta valitsee vuosittain yhden tytön ja yhden pojat Vuoden esimerkilliseksi nuoreksi. Näin myös pojat tulisivat huomioiduiksi ja saisivat tasapuolisesti arvostusta ja tunnustusta.

Myös ehdotusten tekemistä voisi uudistaa niin, että sopivaa nuorta voisivat ehdottaa myös muuta tahot kuin seurakunta, yhdistykset tai koulut. Nuoret voisivat keskuudestaan äänestää muita kannustavan reilun kaverin mukaan ehdolle. Kaverin, joka ei kiusaa muita."

Voimassa olevat esimerkillisen nuoren palkintokriteerit ovat asiassa liitteenä. Kriteereissä on mm.

"2§ Ehdotuksen esimerkilliseksi nuoreksi voivat vuosittain tehdä lieksalaiset raittius-, nuorisio-, kulttuuri-, urheilu- yms. järjestö, koulut ja yhteisöt, joiden piirissä nuori toimii ja joiden taholta henkilö hyvin tunnetaan..."

"3§ palkinnon jakoperusteita ovat:

- 16–24 vuoden ikä
- terveet elämäntavat
- esimerkillinen ja nuoria innostava harrastustoiminta järjestön tai koulun piirissä."

Hyvinvointilautakunnan vastaus kuntalaisaloitteeseen:

Aloitteen tekijä on tehnyt oikeasuuntaisen havainnon palkinnonsaajien sukupuolijakaumasta. Havainto kertoo myös ehdotusten sukupuolijakaumasta, eli tyttöjä ehdotetaan poikia enemmän palkinnon saajiksi.

Nykyisin voimassa olevat sukupuolineutraalit valintakriteerit ovat mahdollistaneet ehdotusten ja valintojen tekemisen ilman, että ehdokkaiden sukupuolta tai sukupuoli-identiteettiä on tarvinnut määritellä. Tämä lisää mahdollisuuksia ehdottaa palkinnon saajia ja on yhdenvertaisuutta lisäävä tekijä.

Ehdotuksien keräämisellä järjestöiltä, kouluilta ja yhdistyksiltä on pyritty varmistamaan yksityisen henkilön tekemää ehdotusta laajempi tuki ehdotetulle nuorelle, myöskin ehdotusten aitouden varmistaminen yhdistyksiltä tai kouluilta on mahdollista, koska yhteisöjen ehdotukset käsitellään yleensä dokumentoitavissa tilaisuuksissa.

Edellä mainituista syistä johtuen hyvinvointilautakunta jättää esimerkillisen nuoren valintakriteerit muuttamatta kuntalaisaloitteessa ehdotetulla tavalla.

Esittelijä	Sivistysjohtaja
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää vastata kuntalaisaloitteeseen Lieksan esimerkillisen nuoren valintakriteereiden muuttamisesta esittelyn vastaustekstin mukaisesti.
Päätös	Hyvinvointilautakunta päätti vastata kuntalaisaloitteeseen Lieksan esimerkillisen nuoren valintakriteereiden muuttamisesta esittelyn vastaustekstin mukaisesti.
Lisätietoja	Sivistysjohtaja Jarkko Rieppo, p. 040 1044 101, sähköposti jarkko.rieppo(at)lieksa.fi
Jakelu	Kuntalaisaloitteen tekijä